

ID-DIPARTIMENT GĦALL-KURRIKULU,
TAGĦLIM TUL IL-ĦAJJA U IMPJEGABILITÀ
Id-Direttorat għall-Programmi ta' Tagħlim u Assessjar
It-Taqsima tal-Assessjar Edukattiv

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Primarji 2022

Il-Hames Sena IL-MALTI (Il-Fehim mill-Qari u l-Kitba) Il-Hin: Siegħa u kwart

L-isem u l-kunjom: _____

Il-klassi: _____

Il-Marki	
Il-Fehim mill-Qari	Il-Kitba
_____ 30 marka	_____ 30 marka

Aqra sew dan li ġej:

- Ikteb ismek, kunjomok u l-klassi.
- Qabel tikteb it-tweġiba, ifhem sewwa l-mistoqsija.
- Jekk ma tkunx taf tagħti xi tweġiba, ħalliha vojta u kompli l-oħrajn.
Imbagħad erġa' ppruvaha fl-aħħar.
- Jekk tiegħu żball, ingassah pulit u erġa' ikteb.
- Qis li ma tħalli barra xejn.

Aqra din l-aħbar.

Il-Qassis tal-Klieb

Il-qassis Paulo Gomes mill-Brazil sab mod biex jiġu addottati klieb abbandunati fil-parroċċa tiegħu. Meta jqaddes, jihodhom miegħu biex xi ħadd mill-preżenti tigħid għalihom u jehodhom id-dar. Il-pjan tiegħu jidher li rnexxa għax sab kenn għal bosta klieb. Peress li jhobb ħafna

l-klieb, hu stess addotta wħud minnhom. Jgħid lill-parruċċani li jekk xi animal ikun jeħtieġ il-kura, hu lest li jħallsilhom għaliha. Dun Gomes jemmen li l-knisja hi d-dar ta' Alla u li l-animali huma ta' Alla. Għalhekk għandhom jithallew jidhlu, jorqdu, jieklu u jixorbu fil-post u jsibu kull kenn u protezzjoni fiha.

Wieġeb il-mistoqsijiet fuq dak li qrajt.

(marka kull waħda)

1. Aghżel it-tweġiba t-tajba billi taqta' linja taħt it-tajba.

a. Din l-aħbar titkellem fuq

- i) il-Knisja fil-Brazil.
- ii) il-faqar fil-Brazil.
- iii) ħidma ta' qassis Braziljan.

b. Fil-parroċċa ta' Dun Gomes kien hemm ħafna

- i) animali abbandunati.
- ii) tfal jiġġerrew barra.
- iii) nies jaħqru l-animali.

ċ) Dun Gomes kien jieħu l-klieb miegħu l-knisja biex

i) jiddefenduh mill-ħallelin.

ii) ibeżżgħu lit-tfal li ma joqogħdux kwieti.

iii) xi ħadd mill-parruċċani jaddottahom.

d) Il-pjan tiegħu għall-adozzjoni tal-klieb jidher li

i) ħadem.

ii) falla.

iii) twaqqaf.

2. Komplidawn is-sentenzi skont dak li qrajt fis-silta.

a. Dun Gomes kien ta' eżempju tajjeb għax hu stess _____.

b. Fejn tidhol kura, il-qassis kien lest li _____.

ċ. Lill-klieb ma kienx jarahom bħala tiegħu imma _____.

3. Wieġeb dawn skont dak li qrajt.

a. Kif kien jara l-knisja Dun Gomes?

---

b. Kif kien jaħsibha Dun Gomes fuq il-klieb fil-knisja?

ċ. Taqbel ma' din il-fehma ta' Dun Gomes? Għaliex? Agħti raġuni waħda.

B. Aqra din is-silta:

AMSTERDAM

Kollox beda meta missier it-tfal kellu tlett ijiem laqgħat tax-xogħol fl-Olanda u ddeċieda li jtella' miegħu lill-mara u t-tfal biex wara li jtemm li kellu jagħmel, iqattgħu vaganza ta' sebat ijiem qalb is-sbuħija sajjija ta' Amsterdam.

Amsterdam kienet sabiħa, mimlija bini fi stil li bħalu qatt ma kienu raw, kollhom *gables*, li l-papà qalilhom kienu bħal kpiepel trijangulari fuq il-faċċati tad-djar. Kull fejn iddawwar wiċċek, kont tilmaħ kanali u pontijiet. Nies għaddejjin fuq ir-roti – aktar roti minn karożzi – u l-hin kollu jisimghu t-tink-tink tal-qanpiena ta' xi rota urġenti biex iwarrbulha ħa tgħaddi.

Raw elf ħaġa. Daħlu f'mitt ħanut u għexieren ta' mużewijiet – id-dar tat-tfajla msejkna Ann Frank, il-mużew tawwali mimli xogħlijiet tal-pittur Van Gogh, u oħrajn. Imma l-aktar post importanti li daħlu fih...tal-anqas hekk skoprew wara...kien il-ħanut żgħir tal-antikitajiet li l-mamà sabet imkennen bejn pont żgħir tal-injam u triq dejqa.

“Nidħlu?” staqsiet lill-papà, li bħalha kien iħobb dawn l-affarijiet.

“Uff, hemm ikun hemm riħa ta' moffa,” gergret Tereza, li min jaf kemm **daqet** **ħwienet** ta' dak it-tip f'Malta.

Kien hemm id-dlam ġewwa, mixgħul minn bozza waħda tnemnem fuq wara.

Ix-xwejjah ta' wara l-bank sellmilhom ħafif ħafif u baqa' jteftef fil-karti li kellu quddiemu. Il-papà u l-mamà daru mal-għamajjar, lampi u ħwejjeġ oħra li kien

hemm imma **xajn ma laqathom**, sa ma l-papà sab mohbi wara armarju, ktieb antik bil-qoxra tal-ġilda.

“X’hemm miktub, papà?” staqsa Frankie.

“Bl-Olandiż,” qallu missieru u pprova jaqra t-titlu. “Ma nafx xi jfisser imma donnu l-isem tal-ktieb.”

“Imma x’qoxra sabiha għandu,” qalet il-mamà ddawru f’idha. “Tajjeb għall-kollezzjoni tas-salott biex inzejnu bih!”

“X’fih ġewwa? Fih stampi?” staqsiet mimlija kurżità Tereża.

“Le, imma...stramba din...kull ftit paġni hemm faċċata vojta. Min jaf għaliex stampawh hekk hux?” staqsa l-papà.

“Staqsieh kemm iqu, James,” reġgħet il-mamà.

U hekk għamel.

Ix-xiħ ta’ wara l-bank donnu nhasad meta ra l-ktieb f’id missierhom u kien donnu se jaħtafhulu lura, meta, f’daqqa waħda, ħares lejn it-tfal u tbissima għaddiet ħafif minn fuq xufftejh. “Għaxar guilders,” qal bl-Olandiż.

Missierhom inhasad. Kien qed jistennieh jgħidlu xi somma kbira. Minflok, “Hames ewro kulma jrid,” qal u fittex ħareġ il-flus li ma jmurx ix-xiħ jerġa’ jibdielu u ħarġu mill-ħanut bil-ktieb prezzjuż fil-basket tal-mamà.

(silta addattata minn *Hemmhekk* ta’ Ġorġ Mallia)

Issa wieġeb il-mistoqsijiet fuq is-silta li qrajt.

Ikteb pulit u b'Malti tajjeb.

Jingħataw 2 marki għall-kitba tajba bla żbalji tat-tweġibiet.

20 marka

1. Aqta' linja taħt it-tweġiba t-tajba.

(3 marki)

a. Missier it-tfal kellu jmur l-Olanda minħabba (l-kura, x-xogħol, l-passatemp).

b. Il-familja kien biġsiebha tgawdi (x-xitwa, r-rebbiegħa, s-sajf) fl-Olanda.

ċ. Il-familja kellha vaganza ta' (gimgha, ħmistax, xahar) fl-Olanda.

2. Imla l-vojt bit-tweġiba t-tajba skont dak li qrajt fis-silta.

(3 marki)

a. Id-djar ta' Amsterdam kienu differenti minn dawk Maltin għax

_____.

b. L-aktar żewġ affarijiet komuni li raw f'Amsterdam kienu

_____.

ċ. Jidher li l-aktar mezz ta' trasport popolari f'Amsterdam kienet _____

għax _____.

3. Immarka ✓ jekk hux VERU jew FALZ.

(3 marki)

	VERU	FALZ
a. Il-familja ma kinitx tħobb iżżur postijiet kulturali meta ssiefer.		
b. Il-ħanut tal-antikitajiet li sabu kien imwarrab u mhux lakemm jinstab.		
ċ. Tereza kienet tħobb ħafna żżur il-ħwienet ta' din ix-xorta f'Malta.		

4. Wieġeb dawn il-mistoqsijiet skont dak li qrajt.

a. Għaliex Tereza gergret meta l-ġenituri ddeċidew li jidhlu fil-ħanut tal-antikità?

_____ (marka)

b. Għaliex taħseb li l-ktieb kien moħbi wara armarju?

_____ (marka)

ċ. X'kellu speċjali l-ktieb li laqat għajn il-mamà?

_____ (marka)

d. X'innota l-papà fuq dan il-ktieb speċjali?

_____ (marka)

e. Taħseb li x-xiħ tal-ħanut kien kuntent li se jbigħ il-ktieb lill-familja?

_____ (marka)

f. Aghżel l-aħjar tifsira għall-espressjoni '**daqet ħwienet**' kif użata fis-silta.

i) tħobb tmur tiekol fil-ħwienet.

ii) marret f'ħafna ħwienet ta' din ix-xorta.

iii) tixtieq li jkollha ħanut tal-antikità. (marka)

g. Xi tfisser l-espressjoni '**xejn ma laqathom**' skont kif użata fis-silta?

_____ (marka)

g. Agħti kelma oħra li tfisser l-istess fil-frażi '**kemm iqum** dal-ktieb?'

'kemm _____ dal-ktieb?' (marka)

għ. Mis-silta sib il-frażi li tfisser l-istess bħal '**baqa**' jqalleb il-karti'.

_____ (marka)

Marka għall-kitba b'Malti tajjeb: ____ minn 2 marki.

(Għall-użu tal-għalliema biss: ara l-iskema tal-marki)

IL-KITBA

A. IL-GRAMMATIKA U L-ORTOGRAFIJA

10 marki

1. Aqra dawn is-sentenzi u wara wieġeb il-mistoqsijiet.

L-ewwel waħda lesta.

Il-maltemp qawwi li laqat il-gżejjer Maltin tul il-lejl jidher li tant kien b'saħħtu li xi karożzi spiċċaw jingarru l-baħar. Il-każ seħħ fix-Xlendi, Għawdex. Kelliem għall-Protezzjoni Ċivili qal li l-membri tagħhom kellhom jissejġu fix-Xlendi fejn tliet karożzi spiċċaw il-baħar minħabba l-ilmijiet li niżlu. Madankollu, ma rċevew l-ebda talba għall-għajnuna minn bnadi oħra tal-gżejjer Maltin.

a.	Mis-sentenzi sib u ikteb aġġettiv .	qawwi
b.	Aqleb fin-negattiv seħħ .	_____
ċ.	Aqleb il-verb ta' din is-sentenza fl-imperfett/preżent: ....karożzi spiċċaw il-baħar.	_____
d.	Agħti s-singular ta' ilmijiet .	_____
e.	Oħroġ nom ieħor minn kelliem .	_____
f.	Ikteb il-pronom fil-kelma tagħhom .	_____

2. Imla l-vojt bil-kelma t-tajba mill-kaxxa tal-lemin.

a.	Biex ma ninsiex, _____ karta u lapas mill-ewwel.	qbatt/qbadt
b.	_____ in-nar għax tinħaraq.	Tmissx/Tmixx

3. Daħħal kelma waħda flok daww fil-parentesi.

Il-linja tal-ajru mill-Ukrajna Skyup Airlines

_____ (verb minn ħabbar) li mix-

xahar li ġej se tbiddel l-_____ (plural

ta' uniformi) ta' qabel ma' oħrajn ġodda. Din mhix

l-ewwel kumpanija tal-ajru Ewropea li ħadet dan il-pass għax hemm oħrajn li

għamlu hekk _____ (qabel+pronom meħmuż femminil). Izda għall-

poplu Ukren dan hu sinjal li bosta tradizzjonijiet antiki se jinbidlu.

B. IL-KITBA TA' MISTOQSJIJET

3 marki

L-iskola ġej iżurkom il-President ta' Malta u inti
ntgħażilt biex tagħmillu intervista qasira.

Ikteb **hames** mistoqsijiet li tixtieq tagħmillu
dakinhar tal-intervista.

Ċ. IL-KITBA TA' STORJA

Aghżel WIEĦED minn dawn it-titli u ikteb storja ta' bejn 100 u 150 kelma.

17-il marka

1. Ikteb storja marbuta mat-tifsira tal-qawl "Il-giddieb għomru qasir".

(Xi jfisser dan il-qawl? Għal min jista' jingħad dan il-qawl? Għaliex ngħidu li jgħix ftit? X'jigrilu min jigdeb? Qis li xi mkien fl-istorja ddaħħal dan il-qawl.)

Jew

2. Ikteb storja marbuta mat-tifsira tal-qawl "Iż-żejt jitla' f'wiċċ l-ilma".

(Għal min jingħad dan il-qawl? Għaliex ngħidu li xi darba l-verità toħroġ u ssir magħrufa? X'jigrilu min ma jgħidx il-verità? Qis li xi mkien fl-istorja ddaħħal dan il-qawl.)

Ċ.i. Aghmel il-pjan tal-istorja li għażilt fl-ispazju t'hawn taht.

(2 marki)

Storja _____ (Ikteb 1 jew 2)

(15-il marka)

[illegible]

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

- Tmjem il-Karta -